

Tamás, Sturm József, Schaffhauser Endre, Schnell József, Schmidt Rezső, Schuster Zsigmond, Schmitt Károly, Schwarzer Ferencz, Tóth József, Teasdale Ottó, Törley R. József, Vincze Lajos, Wagner Vilmos, Wampetits Mátyás, Wampetits Ferencz, Wadlsteiner J., Weisz Antal, Wilburger Károly Wirth Ferencz ifj., Wustinger István, Wagner József, Wurglits Vilmos.

Rendező-bizottság a pinczér-egyesület részéről: Bernhardt Ferencz, Bock Ferencz, Balika György, Csernák József, Csizmadia János, Csizmazia Antal, Doffing Frigyes, Dubik József, Daras Lajos, Daninger Sebestyén, Ecker János, Élő József, Figler József, Farkas István, Feuereisen Géza, Forintos Dénes, Fritz József, Fábik József, Gajárszky Károly, Givizer Károly, Grosz Samu, Grosz József, Gattó Károly, Gebauer Antal, Galgóczy János, Gelbmann András, Géczy Kálmán, Hajnal Aladár, Holcsák János, Hanniker Vilmos, Horn Elek, Haberl Róbert, Haudek Emil, Hering József, Hurth Pál, Hill József, Haraszti Miklós, Horváth Károly, Habermayer Károly, Jónás Adolf, Jósa Aladár, Kinzl Antal, Kaszás Lajos, Klosz Kálmán, Kiss Henrik, Keresztesi Mátyás, Kauschky Konrád, Kálmán Imre, Kolb Gusztáv, Koltay József, Krautsack Samu, Kutassy Lajos, Koltay Kálmán, König Jakab, Kátay Lajos, Kranitz Gyula, Leitgeb József, Langhanns Ágoston, Lukacsok Ferencz, Littmann József, Martinschütz János, Moor Ferencz, Mirth József, Máhr Ferencz, Nagy István, Neumann Béla, Neiser Ferencz, Némethi Zsigmond, Pauly Antal, Puer Béla, Paulus Alajos, Patonay Géza, Peck Lőrincz, Pöck Károly, Potucsek István, Ruzsnyák Ferencz, Rupp Károly, Skaliczky Károly, Südi Lajos, Stölzl Nándor, Schrammel János, Szekér Gyula, Schneiler Ferencz, Tilscher János, Tobl Sándor, Trattner Samu, Tóth Endre, Unterreiner Vincze, Varga Ferencz, Wiessner Antal, Werler Lajos, Wurglits Vilmos, Weinhappel János, Wirth Ferencz, Wichodil Jenő, Wutti Ágoston, Zimmerl Ferencz, Zimányi József.

Ipartársulati ügyek.

Jegyzőkönyv. Felvétel a «Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Koresmárosok ipartársulatá»-nak 1901. január hava 4 én tartott üléséről.

Jelen voltak: Gundel János elnök, Kammer Ernő tiszteletbeli elnök, Mehringer Rezső pénztárnok, Glück Frigyes, Barabás József, Nosek Ignác, Fürst Tivadar, Müller Antal, Kommer Ferencz, Steinbeisz János, Prindl Nándor, Bokros Károly választmányi tagok, Bányai József, Döcker Ferencz, Staudhammer Ignác ipartársulati tagok, Poppel Miklós titkár.

I. Elnök megnyitja az ülést s jegyzőkönyv hitelesítőül Bokros Károly és Wilburger Károly urakat kéri fel.

II. Az 1900. évi december hava 29-én tartott ülésről felvett jegyzőkönyv felolvastatván, tudomásul vétetett és hitelesített.

III. Elnök felolvassa a pénzügyminiszternek a sörfőzők egyesületéhez intézett leiratát. A miniszter a leiratban tagadólag válaszol a sörfőzők által a söradópótlék módosítása végett hozzá intézett kérvényre.

Előadja, hogy a sörfőzők, leginkább a miniszteri leiratra támaszkodva, megmaradnak a sörárak emelésére irányuló elhatározásuk mellett. Azonban az előző ülésben megválasztott küldöttség megjelenvén a sörgyárosok egyesületének f. évi január hava 2-án, saját helyiségükben tartott értekezletén, átadta a vendéglősök emlékiratát. A sörgyárosok erre eltértek előbbi elhatározásuktól és abban állapodtak meg, hogy a sör árát 1901. február havától kezdve 60 krajczárral emelik. De ezen engedékenységükért nyilatkozatot kívánnak a vendéglősöktől, melyben elismerjék a sörgyárosok előzékenységét. Felhívja tehát a jelenlevőket, hogy a fennforgó kérdésben határozzanak.

Bányai József felszólalván, kijelenti, hogy ha a sörgyárosok a sör árát felemelik, akkor a vendéglősök is kénytelenek lesznek a sör kimérési árát felemelni, hadd lépjen fel a közönség a sörgyárosok ellen.

Elnök felvilágosítja felszólalót, hogy a pénzügyminiszter a múlt évben leiratot intézett az ipartársulathoz, melyben jelentést kívánt az iránt, hogy az 1 frt 90 krnyi községi söradópótlék eltörlése következtében miért nem csökken a sör kimérési ára? Akkor az ipartársulat feliratban tudatta a miniszterrel, hogy a sör árát a legtöbb vendéglős leszállította. Ebből látható, hogy a sör kimérési árát most felemelni nem lehet. Ismétli, hogy úgy ő személyesen, valamint a választmány a legerélyesebben elle-

nezte a sörárak felemelését és minden lehető lépést megtettek a sörgyárosoknál, hogy azokat az áremelésétől eltérítsék. Minthogy ez csak részben sikerült, azt a kérdést veti fel: Szükséges-e ebben az ügyben rendkívüli közgyűlést egybehívni?

Bokros Károly megjegyzi, hogy mióta a sörárak emelkedésének híre köztudomásra jutott, a vendéglősök részéről többrendbeli értekezletek tartottak s az elnök és a választmány folyton ezzel az ügygyel foglalkozik s így ez már annyira ismeretes, hogy ő e miatt rendkívüli közgyűlés egybehívását nem látja szükségesnek.

Bányai József ismét felszólalván, rendkívüli közgyűlés egybehívását kívánja.

Mehringer Rezső Bányai kívánságát pártolja, azonfelül kijelenti, hogy ha a vendéglősök már kénytelenek a sör árak emelkedésébe belenyugodni, de nyilatkozatot erről a sörgyárosok részére semmiesetre se adjanak.

Elnök felemlíti, hogy a sörgyárosok azért kívánják a kérdéses nyilatkozatot, mert a hírlapokban a sörárak emelkedéséről mindenféle túlzott és valótlan hírek jelentek meg s így a közönség tájékoztatása végett szükséges egy, a valóságnak megfelelő közleményt kibocsátani. Megjegyzi még, hogy ő a saját véleményét mindenkor alárendeli a többség akaratának, de kötelessége figyelmeztetni, hogy a sörfőzők a küldöttség előtt kijelentették, hogy ha a vendéglősök ellenmozgalmat indítanak, akkor ők az 1 frtos áremeléshez ragaszkodnak.

Felteszi tehát a kérdést, kívánja-e a gyülekezet a rendkívüli közgyűlés egybehívását, vagy nem?

A jelenlevők nagy többsége a rendkívüli közgyűlés egybehívása ellen szavaz, vagyis engedve a kényszerítő körülményeknek, megnyugszik a sörfőzők elhatározásában azzal a hozzáadással, hogy az egyesek szabad cselekvése korlátlan marad, azonkívül elhatározza, hogy a sörfőzők egyesületéhez Elnök ur által a következő szövegű nyilatkozatot intézi:

Nagyságos Pucher József urhoz, mint a sörgyárosok egyesülete képviselőjéhez. Van szerencsém Nagyságodat tudósítani, hogy a sörárak felemelése tekintetében egyezsége lépett helybeli sörgyárosok t. igazgatóságai és a vendéglősök küldöttsége között folyó hó 2-án a t. egyesület helyiségében lefolyt tárgyalást, valamint annak végeredményét is, mely szerint a t. sörgyárosok korábbi elhatározásukat elejtve abban állapodtak meg, hogy a sör árát nem egy forinttal, hanem csak 60 krajczárral és nem 1901. évi januártól, hanem februártól emelik fel, az ipartársulat helyiségében a mai napon tartott gyülekezet előtt körülményesen ismerttettem.

Az ügy a jelen voltak rendkívül élénk érdeklődése mellett tárgyalatván, több oldalról is ama vélemény nyilvánult, hogy az általános megnyugvás érdekében egyetemes vendéglős gyűlés egybehívása volna kívánatos.

Azonban ismételt hangzotva a sörgyáraknak a sörgyártáshoz szükséges nyers termények drágulásából, de különösen az új söradó-pótlék káros rendszeréből folyó kényszerhelyzetét, a gyülekezet jóváhagyta a vendéglősök érdekét képviselő küldöttség eljárását és elismerte azt, hogy a t. sörgyárosok az ő javukra döntő jelen viszonyok között még előzékenységet is tanúsítottak. Mindamellét szükségesnek látta a gyülekezet kimondani azt, hogy ezen megoldás által a vendéglősökre kötelezettségek nem hárulhatnak, s az egyesek cselekvési szabadsága érintetlenül marad.

Tisztelettel kérem Nagyságodat, hogy erről az egyezségre lépett helybeli t. sörgyárosokat értesíteni sziveskedjék.

IV. Bemutattatott a szék.-főv. tanácsának 90562/900. IX. sz. a. kibocsátott pályázati hirdetménye, az ifj. Hoffmann Ferencz-féle alapítvány kamataiból egy kiskorú, szegény, budapesti illetőségű, jó viseletű iparostanonc, vagy iparossegéd részére kiadandó 32 kor. 20 filléryi jutalom tárgyában.

Tudomásul szolgál.

Több tárgy nem lévén napirenden, az ülés befejezte.

Kmft.

Jegyzőkönyv. Felvétellett a «Budapesti szállodások, vendéglősök és koresmárosok ipartársulatá»-nak 1901. évi január hó 29-én tartott választmányi üléséről.

Jelen voltak: Gundel János elnök, Kammer Ernő tiszteletbeli elnök, Wirth Ferencz alelnök, Mehringer Rezső pénztárnok, Stádler Károly, Fürst Tivadar, Förster Konrád, Tóth József, Kommer Ferencz, Prindl Nándor, Bokros Károly, Petánovits József, Schnell József, Nosek Ignác, Sperl Flóris, Glück Frigyes választmányi tagok, dr. Solti Ödön ügyész, Poppel Miklós titkár.

Távollétöket igazolták: Barabás József, Blaschka István választmányi tagok.

I. *Elnök* megnyitja az ülést.

Jegyzőkönyv hitelesítőül Förster Konrád és Fürst Tivadar urat kéri fel.

Napirend előtt jelentést tesz Bányai József és Wassermann Jónás ipartársulati tagnak és Boór József ipartársulati ügyésznek az elhunytáról.

Méltatja mindháromnak az érdemeit és azt indítványozza, hogy emlékezetök jegyzőkönyvbe iktattassék.

Wirth Ferencz kiegészíteni kéri a hozandó határozatot azzal, hogy a választmány néhai Kommer Antal elhalálása folytán Kommer Ferencz ur és az elnök ur családjához részvényt nyilatkozatot intézzen.

A választmány elhatározza, hogy az említettek elhunyt feletti sajnálkozásának az által ad kifejezést, hogy a gyászoló családokhoz, valamint a komáromi ipartársulathoz részvényt nyilatkozatot intéz.

II. Az 1901. évi január hó 4-én tartott választmányi ülésről felvett jegyzőkönyv felolvastatván,

Elnök azt kérdezi: van-e valakinek a jegyzőkönyv ellen észrevétele?

Bokros Károly megjegyzi, hogy a jegyzőkönyvben nincsen precíz felemlítve az, hogy miért tartotta ő a sörárak emelésének kérdésében a rendkívüli közgyűlés egybehívását fölöslegesnek.

Tekintettel arra, hogy a ma jelenlevők közül akkor többen nem voltak itt, ismétli, hogy az egyik nyilvános értekezlet az ipartársulat helyiségébe volt egybehívva, de nem lehetett megtartani, mert csak hárman jelentek meg.

Meggyőződése, hogy a rendkívüli közgyűléssel is így jártunk volna.

Stadler Károly azon meggyőződésének ad kifejezést és erre helyezi a főszólyt, hogy az ipartársulat Elnöke és Glück Frigyes egész befolyásukat érvényesítették a sörgyárosok előtt a sör árának emelése ellen, még sem tudták azt megakadályozni, szerinte tehát csak egy módon lehet a sörgyárosok ellen sikerrel fellépni: t. i. népgyűlést kell egybehívni, hadd tudja meg a közönség, hogy a nagy dividendát fizető sörgyárosok nyuzzák őket, nem a vendéglős és koresmáros.

Elnök erre azt válaszolja, hogy az ő lelkiismerete nyugodt, mert mindent elkövetett a sörárak emelésének megakadályozása végett. Még azt is mondta Mendlnek, hogy a vendéglősök érdekének védelmében kész az igazgató tagságról is lemondani. Meggyőződése tehát, hogy a sörgyárakkal szemben ezúttal nem lehetett többet elérni. Népgyűlést összehívni nem tartja czélszerűnek, mert a közönség csak akkor volna érdekelve, ha a vendéglősök a sör kimérési árát felemelnék.

A választmány ezen felszólalásokat tudomásul véve, az Elnök álláspontjára helyezkedik s a népgyűlés egybehívása iránt tett javaslatot elejti.

Ezek után a felolvasott jegyzőkönyv hitelesített.

III. *Elnök* fel akarja olvasatni az I—III. kerületi ipartársulatnak ugyancsak a sörárak emelkedése ügyében, nyomtatásban kibocsátott «memorandumát», de mert számos «ismerjük jól» felkiáltás hangzik fel, a felolvasástól eláll, azonban felolvastatja sz I—III. ker. ipartársulatnak adott választ, melyet

a választmány helyesléssel vesz tudomásul.

IV. Felolvastatott a debreczeni vendéglősök ipartársulatának ugyancsak a söráraknak emelkedésére vonatkozó átirata, valamint az ahhoz csatolt, a budapesti sörgyárosok érdekszövetségéhez intézett tiltakozó felszólalása.

A választmány, tekintettel arra, hogy a helybeli sörgyárakkal kényszerűségből már megállapodásra jutott, a debreczeni szaktársak tiltakozását mégis helyesléssel fogadja és elhatározza, hogy azt megfelelő átirat kíséretében a helybeli sörgyáraknak megküldi s e határozat végrehajtásával az elnökséget megbizza.

V. *Elnök* előadja, hogy Elked Antal szaktárs írásbeli kérelmére elhatározta a választmány, hogy a székes-főváros tanácsánál a kifőzések megrendszabályozását fogja kérni. Az erre vonatkozó emlékirat elkészülvén, azt fel is olvastatja.

A választmány a felolvasott emlékiratot általános helyesléssel jónak találván, annak illetékes helyen való benyújtására az elnökséget felkéri.

VI. *Elnök* bejelenti, hogy Karikás Lajos szaktárstól levelet kapott az iránt, szólalna fel a «Pesti Hirlap»-ban megjelent «Generalsaft-gyár» czimű cikk miatt. Ő azonban megnyugtatta válaszában Karikás urat, hogy a kérdéses cikk nem vehető komolyan, s az inkább rossz tréfa számba megy.

A választmány az Elnök eljárását helyeslés mellett tudomásul veszi.

VII. Bemutattatott a Bethlen-szobor bizottságnak az ipartársulat husz koronás adományáról szóló nyugtatvány;

továbbá a «Budapesti Hirlap» f. évi 22. száma, melyben az ipartársulatnak a Vörösmarty-szoborra tett 100 koronás adománya is ki van mutatva;

végül a budapesti pinczér-egylet múlt évi «Karácsonyfa» ünnepélyéről szóló jelentés, melyben az ipartársulat 80 koronás adománya is bennfoglaltatik.

Tudomásul szolgál.

VIII. A székes-főváros IV. kerületi előljárási bizottságának 40150/900. számú határozatát, melyben arról értesíti az ipartársulatot, hogy 1901. január 1-től kezdve az ipari igazolvány és iparendély kiszolgáltatásáról, nemkülönben az ipar álladékaiban bekövetkezett egyes változásról nem végzés, vagy határozat alakjában, hanem «Ipari

törzskönyvi lap», illetve «Értesítés az ipar álladékaiban bekövetkezett változásokról» című úrlap útján fogja a társulatot tudósítani,

a választmány tudomásul veszi.

IX. A beérkezett segély iránti kérvényeket

a választmány egyenként bírálata alá véve, Gattyán József volt vendéglős, jelenleg ecséri lakosnak, havi 4 korona segélyt engedélyez és pedig olyformán, hogy a postaköltség apasztása céljából, segélyezettnek 24 korona félevenként előre megküldendő. Sturm Gábornak, az általa eddig is élvezett havi 10 korona segélyt további egy évre engedélyezi. Tiszer József kérvényét a Dréher-alapítványi segélyek kiosztásánál fogja figyelembe venni. Hecht Jakab kérvényezett pedig, mivel a vendéglős ipart jelenleg is folytatja, az alapszabályok értelmében segélyben nem részesítheti.

Több tárgy nem lévén napirenden, az ülés befejeztetett.

Kmft.

Az ipartársulat a kifőző iparról szóló szabályrendelet alkotása végett az alábbi emlékiratot intézte a székesfőváros tanácsához:

Tekintetes Székesfővárosi Tanács!

Az 1884. évi XVII. törvénycikkbe iktatott ipartörvény 4. és 10. szakaszaiban foglalt rendelkezés szerint, valamely ipar gyakorlása vagy igazolványhoz, vagy engedélyhez van kötve.

Az idézett törvény 156. és 158. szakaszai pedig igen érezhető pénzbüntetéssel sújtják azt, aki ipart folytat anélkül, hogy a törvény elől idézett szakaszaiban körülírt követelményeknek megfelelt volna.

Tehát a törvény szabadelvű iránya mellett is bizonyos korlátok szabályozzák az ipar gyakorlását; sőt némely iparágak egyenesen hatósági ellenőrzés alá tartoznak. Az utóbbi elbánás alá esnek különösen az engedélyhez kötött iparágak, melyek nagy részének miként való gyakorlása és a hatósági ellenőrzés szabatos tétele céljából, az ipartörvény 11-ik szakasza még megfelelő szabályrendelet alkotására is kötelezte valamennyi törvényhatóságot s úgy tudjuk, a székesfőváros t. hatósága nagy buzgalommal felelt meg e feladatának.

És mégis mit kell éppen itt a székesfővárosban tapasztalnunk! azt, hogy az érvényben lévő törvény, annak végrehajtása iránt bőségesen intézkedő miniszteri rendeletek és a törvény kötelező erejénél fogva alkotott törvényhatósági szabályrendeletek ellenére is szabadon burjánzik egy titkos iparág; az úgynevezett «kifőzés».

Arról ugyan nincs tudomásunk, hogy a foglalkozásnak ez a neme miként csúszott be az iparok osztályába; mikor és melyik illetékes hatóság minősítette iparnak; mert sem az ipartörvénynek az engedélyhez kötött iparágakról szóló 10-ik és 25-ik szakaszaiban, sem pedig a törvény végrehajtása iránt kibocsátott 39266/884 sz. miniszteri rendeletnek a képesítéshez kötött iparágak megállapításáról szóló 2-ik szakaszában nincsen felemlítve. Tehát mint ipar, a törvényhozás és a kormány előtt is ismeretlen volt s azt hisszük, csak így eshetett meg, hogy a székesfőváros t. hatósága máig sem alkotott róla szabályrendeletet.

Szerény nézetünk szerint, az itt tisztelettel előadottak alapján, mindenképp az a kérdés lenne eldöntendő, ipar-e a «kifőzés», vagy nem?

Mert ha nem ipar és mégis mint ilyen, minden rendszabály és ellenőrzés nélkül városszerte kifürkészhetetlen mennyiségben gyakoroltatik, ez esetben tiszteletteljes véleményünk szerint feltétlenül betiltandó lenne. Az igazság, a jogegyenlőség nevében tiltakoznunk kell az ellen, hogy még mi vendéglősök egyrészt nyílt üzletben folytatott, hasonló foglalkozás után a végletekig menő hatósági rend-

szabályoknak és a legkiméletlenebb ellenőrzésnek vagyunk alávetve és gyakran a hatóság közegeinek nem egészen tapintatos eljárása által üzleti jó hírnevünkön könnyelműen ejtett csorbát is kénytelenek vagyunk eltűnőni; másrészt pedig a mai általános üzleti pangás közepette, az adóknak és egyéb közszolgáltatásoknak nyomasztó terhe alatt küzdünk a létért, addig a «kifőzők» egész légiói, minden köztehertől mentesen és teljes ellenőrzés nélkül, kényük-kedvük szerint titkos korcsmákat alakítva, sáfárkodnak a mi rovásunkra.

Ha pedig iparnak minősítetik a kifőzés, mert tudomásunk van róla, hogy az iparhatóságok egyes esetekben adtak annak gyakorlására engedélyt, akkor sem vezérel bennünket kenyéririgység, nem akarjuk mi senkinek a létfeltételét megtámadni, hanem csak ismét az igazság és jogegyenlőség alapjára helyezkedve: *tisztelettel kérjük a székes-főváros tekintetes tanácsát, hogy a kifőző ipar, mint engedélyhez kötött iparról, ugyancsak szabályrendeletet alkotni s azt elfogadás végett a székes-főváros törvényhatósága elé terjeszteni méltóztassék.*

Mert ha közérdekből, általános egészségügyi szempontból szükséges az, hogy a szálloda, vendéglő, korcsma és kávéház üzemét szigorú szabályrendelettel korlátozzák és a közönség által úgy is túlságosan gyakorolt kiméletlen kritikán fölül még a közigazgatási és rendőrhatalóságok is felügyelet alatt tartsák, akkor, azt hisszük, nem állítunk egy cseppet sem vakmerőséget, és a közérdeknek tesziünk vele igen nagy szolgálatot, midőn a «kifőzés» csalogató leple alatt homályba rejtőzött titkos korcsmák megrendszabályozását és szigorú ellenőrzését kívánjuk.

Jövedelmet fog nyerni ez uton az állam és a község, ha az engedélyezés alapján rendes nyilvántartásban lesznek a kifőzések is. De mindenek fölött nyerni fog az ellenőrzés által a közérdek, a közegészségügy, mert ki tudja ma megmondani, hogy a talán ezrekre menő kilőzésekben — a hol az olcsóság kedvéért leginkább a nemzet virága: az egyetemi ifjuság is táplálkozik — éppen a józan számíttással össze nem egyeztethető olcsóság természetes következményeként *milyen hust, milyen halat sütnék és milyen edényben főznek?*

Hát még, ha azt is firtatjuk, hogy milyen helyiségben találunk, hányan étkeznek együtt egy-egy olyan oduban, a mely hálósobának is használtatik s egyáltalán nem is szellőztethető!

De abban a meggyőződésben, hogy eléggé indokoltuk a mai állapotnak tarthatatlanságát, midőn még megjegyezzük, hogy egyuttal a helybeli m. kir. pénzügyigazgatóság figyelmét is felhívtuk a «kifőző» tanyákon folytatott tilalomellenes italmérésre, — tisztelettel kérjük, hogy az igazságnak, a jogosnak és törvényesnek egyedül a közérdek szempontjából mielőbb érvényt szerezni méltóztassék.

Budapest. 1901 január 29-én tartott ülésből.

A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata.

K ü l ö n f é l é k .

A sör drágulása.

A helybeli sörgyárosokkal folytatott tárgyalásnak — miként az ipartársulat január 4-iki üléséről szóló, jelen számunkban közzölt jegyzőkönyvből is látható — az lett az eredménye, hogy a sörgyárosok a budapesti ipartársulat és az országos szövetség felszólalásának engedve, eltértek eredeti elhatározásuktól; vagyis a sör árát hektoliterenként nem egy frttal, hanem csak 60 krral és nem január, hanem február hótól kezdve emelik.

Az I—III. kerületi vendéglősök ipartársulata — habár elnöke útján a sörkérdésben tartott valamennyi értekez-

letre és ipartársulati ülésre meg volt híva, de egyiken sem képviseltette magát s így a sörgyárosokkal folytatott tárgyalásokon egyáltalán nem vett részt, utólag mégis elégedetlenségét *terjesztette* egy nyomtatásban megjelent «memorandum»-félében, melynek egy példánya az elnökre czímezve, a budapesti ipartársulatnak is megküldetett.

Erre az ipartársulat — elnöke útján — következőleg válaszolt:

Tek. Petz Károly urnak, mint az I—III. ker. vendéglősök ipartársulata Elnökének, Budapesten.

Igen tisztelt kartárs ur!

Az I—III. ker. ipartársulatnak folyó hó 8 án tartott ülésében hozott határozatából kifolyólag nyomtatásban sokszorosítva kibocsátott és egy példányban nekem is megküldött memorandum részleteivel lehetetlen foglalkoznom, de annak főirányelvére, mely úgy érthető, hogy a t. I—III. ker. ipartársulat a «Budapesti vendéglős-ipartársulatnak» a sörgyárosokkal szemben követett eljárásával nem ért egyet, sőt a memorandum végpontjában foglaltak szerint «országos akciózt» helyez kilátásba, van szerencsém a következőkben válaszolni:

Mihelyt a helybeli sörgyárosoknak azon elhatározása, hogy a sör árát újévtől kezdve fölemelik, nyilvánosságra jutott, szaktársaink csakhamar értekezletet tartottak ezen ügyben és írásbelileg felkértek engem: állnék a mozgalom élére. E kívánságnak én haladék nélkül és készséggel megfeleltem. Azóta érdekeink megóvása végett több nyilvános értekezletet, azonkívül több ipartársulati ülést is tartottunk és mindenikre meghívtuk t. kartárs urat is, de sajnálatunkra egyiken sem jelent meg.

Az említett értekezletekben és ülésekben kimondott határozatok alapján több ízben küldöttségileg tárgyaltunk a helybeli sörgyárosokkal s minden alkalommal tőlünk telhetőleg arra törekedtünk, hogy őket a sörárak emelésére irányuló elhatározásuktól eltérítsük. *Ismételt eljárásunknak és az általunk felsorolt megannyi nyomós érvnek eredménye lön*, hogy a sörgyárosok legelső elhatározásuktól, mely az volt, hogy a sör árát 1901. évtől kezdve, hektoliterenként egy forinttal emelik, eltértek és fellépésünk következtében az áremelést előbb 80 krra, további tárgyalásaink folyamán pedig végül 60 krra szállították le, megtoldva még azzal az engedménnyel, hogy az áremelést f. év február havától kezdve veszik gyakorlatba.

Ennél többet nem lehetett kieszközölnünk, mert a sörgyárosok semmi szin alatt sem voltak hajlandók további engedményeket tenni! Mi több, kijelentették a sörgyárosok azt is, hogy utóbbi elhatározásuk csakis az 1901. évre szól. Ha azonban a viszonyok a jövő évig nem változnak, akkor ők kénytelenek lesznek az egy forintos áremelést életbe léptetni.

Az előadottakból kitűnik, hogy érdekeink megvédése céljából erélyesen felleptünk s a sörgyárosok engedékenysége tisztán eljárásunknak tulajdonítható. Megjegyzem végül, hogy bár a vendéglősök küldöttsége a körülmények kényszerítő hatása alatt belenyugodott a sörgyárosok ultimatumába, mégis azzal szemben kijelentette, hogy semmiféle kötelezettséget nem vállal s a vendéglősök szabad cselekvése korlátlan marad s a sörgyárakkal szemben ki-kisaját belátása szerint cselekszik.

Budapesten, 1901. január hó 15-én. Hazafias üdvözléssel *Gundel János*, s. k. ipartárs. elnök.

Az ipartársulat válaszára az I—III. ker. ipartársulat elnökétől viszon-válasz érkezett.

A viszon-válasz főleg azért érdekes, mert az I—III. ker. ipartársulat elismeri benne azt, hogy «a választmány a memorandumban foglalt *dolgokat* tényleg tárgyalta és

egyhangulag elfogadta, de nem adott senkinek megbízást arra, hogy a memorandumot kinyomassa és azt mindenfelé szétküldözze».

A debreczeni vendéglősök ipartársulata ugyancsak a sör drágulása miatt, a következő levelet intézte a budapesti ipartársulat elnökéhez:

Nagyságos Gundel János urhoz, a magyar vendéglősök országos szövetsége elnökéhez Budapesten.

Nagyságos Elnök ur! Tisztelettel előre bocsátjuk azt, hogy minket jelen felszólalásunkban a helyzet alapos ismerete, a mérlegelendő dolgok komolyságának tudata s azon erős aggodalom vezet, a mely elfog mindnyájunkat azon hír vételére, hogy a budapesti sörgyárak a sör árát felemelni akarják.

Nagyságodnak éber figyelme mindenesetre kiterjed nemcsak a székesfővárosi, hanem a vidéki vendéglők és korcsmák jelenlegi szomorú helyzetére, amit a közgazdasági nyomasztó helyzet idézett elő s mindannyiunk megélhetését komolyan veszélyezteti.

Hiszen mi mindenkor odaadó támogatói voltunk a budapesti sörgyáraknak, soha kedvezményeket akkor, mikor még konkurrenssal állottak szemben, sem akartunk kiereszkölni s azért most, mikor a sörgyártás ugyszólván monopolizálva lett s mikor helyzetünk a legkritikusabbá vált, állanak elő ezen méltánytalan és nem várt árfokozással.

Mielőtt tehát mi is a cselekvés terére lépnénk, egész bizalommal fordulunk Nagyságodhoz, hogy sziveskedjék egész befolyását és tekintélyét latba vetni, hogy a sörgyárakat meggyőzze eljárásuk helytelen voltáról, mert nagyon sajnálatosnak tartanánk, ha mi, akik kongresszusainkon büszkén emlegetjük, hogy határozott akaratunk a magyar termények fogyasztása és pártolása, éppen a magyar gyárak részéről oda kényszerítettünk, hogy szükségleteinket a szomszédos Ausztriából szerezzük be.

De mi alföldi vendéglősök és korcsmárosok elvagyunk határozva, hogy ha jogos kívánságunkat és kérelmünket a budapesti sörgyárak érdekszövetsége figyelembe nem veszi és a kilátásba helyezett árfölemelés életbe lép, azonnal intézkedünk, hogy sör-szükségletünket ne hazai sörgyár elégítse ki.

Bízunk Nagyságod jóindulatában, tudjuk azt, hogy ha kell érdekeink megvédéseért síkra szállni sosem vonakodott. Kérjük, hogy esetleg a hazai vendéglősöket és korcsmárosokat értekezletre hívni, de a sörgyárak ezen jogtalan eljárását minden eszközzel megakadályozni sziveskedjék.

Debreczeni korcsmárosok és vendéglősök ipartársulatának 1901. január 15-én tartott üléséből. *Hauer Bertalan* elnök, *Németh András* alelnök és még 23 aláírás.

A fenti levélhez az alább közlött, a budapesti sörgyárosokhoz intézett tiltakozás volt csatolva:

A budapesti sörgyárak tekintetes érdekszövetségéhez Budapest.

A debreczeni vendéglős és korcsmáros ipartársulat, mint a nagy magyar Alföld szívében helyt foglaló testület, legjobban érzi s legjobban tudja elbírálni azon mozzanatokat, a melyek szaktársaink érdekeit legközelebről érdeklik s ezért nem mondható hivalkodásnak, ha azt mondjuk, hogy mikor a söráraknak, a budapesti sörgyárosok által leendő felemelése ellen határozottan és alkuvást nem ismerőleg tiltakozunk, ezen tényünkkel az alföldi vendéglősök és korcsmárosok elhatározásának adunk kifejezést.

Nagyon jól tudjuk mi azt, hogy a sör-adópótlékról szóló 1899. évi XXIII. t.-cikk a sörgyártásra rendkívüli terheket rótt s talán oly termékek után is kellett adót

fizetniök, a melyek nekik érték visszatérítéssel nem szolgáltak. Ugy, de ebből korántsem következhetik az, hogy egy ily kivételes megterhelhetés rögtön a sör árának fel-emelését vonja maga után, mert hiszen abban az időben, a mikor a sörgyárok oly kiválóan fényes körülmények között virágoztak, hogy a mai előkelő fokra és ritka anyagi helyzetbe jutottak, nem jutott eszükbe, hogy a sör árának leszállításáról gondolkozzanak.

Nagyon jól ismeri viszont a tekintetes érdekszövetség azon sajnálatos helyzetet, a melybe különösen az előkelőbb vidéki városok vendéglősei és korcsmárosai jutottak az általános kedvezőtlen közgazdasági helyzet folytán, amely a legnagyobb mértékben minket érint, akiknek a kellő színvonalon álló berendezést, személyzetet, italok készletben tartását stb. épp oly mértékben fenn kell tartanunk, mintha üzleteink a legdúsabb jövedelmet hajtanák és mi még sem merünk arra gondolni, hogy szobáink, ételeink és italaink árát felemeljük, mert ezzel megölnénk azt a csekély forgalmat is, amelyből, hogy úgy mondjuk ez idő szerint eltengődünk.

A magyar vendéglősök, korcsmárosok voltak azok, akik személyes ügyességüket latba vetették és anyagi áldozatokat is hoztak a mindig friss és jó sör kiszolgálásával s így megszerezték a budapesti sörgyáraknak azt az óriási tőkét, amelylyel rendelkeznek, lehetetlennek tartjuk, hogy most ezen buzgalmukat és áldozatkészségüket a sörgyárok azzal viszonzák, mikor a megélhetésük ugyszólván napról-napra koczkán forog, hogy a sör árának felemelésével őket tönkre tenni akarják, mert itt az alföldön most arról, hogy a kimért sör ára felemeltesék, szó sem lehet.

Miután e tárgyban ismerjük a Szeged, Nagy-Várad, Szabadka, Szolnok, Nagy-Károly, Szatmár, Böszörmény Szoboszló, Karczag stb. szaktársainknak véleményét, egész tisztelettel kérjük a Tekintetes Érdekszövetséget, hogy sziveskedjék a méltányosság és bölcs belátás egyedül helyes ösvényén megmaradni.

Mi sem könnyörögni, sem jajveszékelnéni nem szeretünk, és uem is óhajtunk, mi csak a régi békés és barátságos uton akarunk megmaradni s egymást támogatva, gyámo-lítva s amennyire lehetséges és kényszerítő körülmények arra nem utalnak, a hazai sörgyárok fogyasztói akarunk maradni.

Kijelentjük azonban, ha a T. Érdekszövetség béke-jobbunkat nem fogadná el, kénytelenek lennénk az összes Tiszántuli Szaktársakkal érdekközösségre lépve, sör-szükségletünket vagy egy vidéki hazai gyárból, vagy máris jelentkező külföldi gyáraktól beszerezni.

Méltányos kívánságunk szives teljesítését kérjük, a debreczeni vendéglős és korcsmáros ipartársulat f. évi január 15-én tartott üléséből.

A budapesti ipartársulat válaszmánya a debreczeni ipartársulat átiratát a folyó évi január hó 29-én tartott ülésében tárgyalván, az alföldi szaktársak tiltakozását helyeselte. De minthogy a maga részéről már befejezett ténynyel áll szemben, minthogy továbbá kitudódott, hogy a budapesti sörgyárosok az Alföld tiltakozását nem kapták meg, elhatározta, hogy a tiltakozó felszólalást megküldi a helybeli sörgyárosoknak, a debreczeni ipartársulatnak pedig hasonló értelemben válaszol.

A válaszmány ezen határozatát az elnökség nyom-ban végre is hajtotta s a tiltakozást a következő levél kíséretében küldte meg a sörgyárosoknak:

A budapesti sörgyárok tekintetes Érdekszövetségének Budapesten.

A «debreczeni vendéglősök és korcsmárosok ipar-társulata» folyó évi január hó 15-én tartott üléséből ki-

folyólag a /. alatt ide mellékelt, a budapesti sörgyárok tekintetes Érdekszövetségéhez intézett *s a sörárok feleme-lése ellen tiltakozó felszólalást* küldte hozzánk átirat kísé-re-tében s arra szólít fel bennünket, hogy minden áron arra törekedjünk, hogy a sörárok felemelését okvetetlenül megakadályozzuk.

Minthogy a budapesti ipartársulat — sajnos — e tekintelben már befejezett ténynyel áll szemben, a deb-reczeni ipartársulat felszólalásával nem tehetünk egyebet, minthogy azt a t. sörgyárosok nagybecsü figyelmébe an-nál is inkább melegen ajánljuk, mert miként az magából a felszólalásból kitűnik, a tiltakozás az összes alföldi nagy városok nevében történt.

Budapesten, 1901. január 29-én tartott ipartársulati ülésből.

Erre dr. Halász Frigyes-től a budapesti sörfőzdék nevében a következő válasz érkezett az ipartársulathoz:

A budapesti szállodások vendéglősök és korcsmárosok tekintetes ipartársulatának Budapesten.

A debreczeni vendéglősök és korcsmárosok ipartár-sulatának átiratát velünk közlő f. évi január 29-én kelt becses levelük elintézésé-ké-p van szerencsém Dréher Antal sörfőzdéje, Az Első magyar részvénytársaság, ifj. Haggemacher Henrik és a Kőbányai polgári sörfőző részvénytársaság megbízásából a tekintetes Czimmel közölni, hogy a szóban forgó kérdés a budapesti vendéglősök egyesületé-nek, valamint a vendéglősök országos szövetségének kiküldött-eivel történt megállapodás értelmében nyert intézést, a melytől a nevezett sörfőzdék, őszinte sajnála-tukra el nem térhetnek.

Midőn még a becses átiratuk címzésében foglalt «érdekszövetség» kifejezést alaptalannak és tárgytalannak kívánom megjelölni, maradtam a tekintetes Ipartársulatnak kiváló tisztelettel.

E választ az ipartársulat a következő levél kíséreté-ben küldte vissza:

Tekintetes Dr. Halász Frigyes ügyvéd urnak, mint a Dréher Antal sörfőzdéje, az Első magyar részvény sör-főződe, ifj. Haggemacher Henrik és a Kőbányai polgári sörfőző részvénytársaság megbízottjának, Budapesten.

A helybeli serfőzdék nevében hozzánk intézett becses levelét, mely válasz akar lenni a debreczeni ipartársulat tilta-kozá-sára, sajnálatunkra, nem tekinthetjük olyannak, mely alföldi szaktársainkra megnyugtatólag hatna.

Különös súlyt helyezve azon körülményre, hogy debreczeni szaktársaink mind a helybeli sörfőzdék vevői közé tartoznak, méltán feltehetjük azt, hogy a t. serfőzdék szintén figyelmükre méltatják ezen körülményt és becses válaszukban a sörárok emelésének okait kellőleg ismertetve, ezáltal legalább csillapítólag hatottak volna.

Minthogy azonban a t. ügyvéd ur levele éppen az ellenkező érzelmek felköltésére, vagyis az elégedetlenség és ellenségeskedés növelésére igen alkalmas, ez okból mi e levelet, mint választ nem küldhetjük debreczeni szak-társainknak, hanem azt idemellékelve, tisztelettel vissza-származtatjuk, kijelentvén egyuttal, hogy mi azzal a jó szándékkal küldtük meg az Alföld tiltakozását, hogy a t. sörfőzdéknek a békés elintézésre alkalmat szolgáltatassunk, de célunkat nem értük el.

Ami végül az általunk használt «érdekszövetség» ki-fejezésnek alaptalanságát és tárgytalanságát illeti, ennek helyessége fölött vitatkozásba nem bocsátkozunk, de tisz-telettel megjegyezzük, hogy köztudomás szerint a helybeli

sörgyárosok között bizonyos «Brauer-Bund» áll fenn, mi tehát e címet szó szerint magyar nyelvre fordítva, jóhiszeműen használtuk.

Budapesten, 1901. február 5.

A debreczeni ipartársulat felszólítására ipartársulatunk a következőkben válaszolt:

A debreczeni vendéglősök és koresmárosok ipartársulata tekintetes Elnökségének Debreczenben.

A folyó évi január 15-én tartott ülésükből kifolyólag hozzám intézett nagybecsű levelükre mindenekelőtt tisztelettel megjegyzem, hogy annak szövegéből nem tűnik ki az, vajjon a hozzá csatolt, a budapesti sörgyárosok érdekszövetségéhez intézett tiltakozó felszólalást a budapesti sörgyárosok is megküldték-e?

Meggyőződést szerezve arról, hogy a helybeli sörgyárosok a tiltakozást nem kapták meg, azt levél kíséretében, azonnal megküldtem nekik.

Az ügy érdekében pedig ipartársulati ülést hívtam egybe, s a tiltakozó iratot előterjesztvén, az itt is általános helyesléssel találkozott. Csakhogy sajnos! immár befejezett ténynyel állunk szemben, mert a sör árának emelését a helybeli sörgyárosok már életbe léptették.

Mindamellett kötelességemnek tartom előadni, hogy mi: budapestiek a sör árának emelése ellen a legerélyesebben tiltakoztunk.

Nevezetesen: nyilvános értekezleteket és ipartársulati üléseket tartottunk s a hozott határozatok alapján külsőleg tárgyalunk a helybeli sörgyárosokkal, ugyanakkor csak fenyegetődzvén a külföldi sör behozatalával.

De a sörgyárosok, ismerve gyámoltalan helyzetünket és különösen hangoztatva azt, hogy a kormány a mi javunkra eltörülte az 1 frt 90 krnyi községi söradó pótlékot, csak részben tágitottak eredeti elhatározásuktól. Vagyis a velük folytatott tárgyalások által elértük azt, hogy elejtették legelső tervüket, mely szerint a sör árát 1901. évtől kezdve hektoliterenkint 1 frttal akarták felemelni, s előbb 80 kr-ra, a további tárgyalások folyamán pedig 60 kr-ra mérsékeltek az árak emelését s ezt is csak februártól kezdve.

Azonban kijelentették, hogy ezen elhatározásuk csak az 1901. évre bír érvénynyel, mert ha a sörgyártásra nehezedő kedvezőtlen viszonyok a jövő évig jobbra nem fordulnak, akkor ők eredeti elhatározásukat, vagyis az 1 frtos áremelést léptetik életbe.

Az áremelésnek okát leginkább azzal adják, hogy az új adózási rendszer által nagy károkat szenvednek, különösen az által, hogy a nagy mennyiségben elpusztuló sör után is meg kell az adót fizetniök.

Egyébiránt kötelességemnek tartom, hogy a sörgyárosoknak az Alföld tiltakozására vonatkozólag adandó válaszáat haladéktalanul közöljem, mert minden további lépésnek az irányát az fogja megadni.

Budapesten, 1901. január 29-én tartott ipartársulati ülésből.

A budapesti munkaközvetítő intézetnél (József-körut 36) folyó évi január hó 26-án a munkakereslet a következő volt: Férfimunkát nyer 15, keres 6058. Női-munkát nyer 69, keres 568. Fitanonciz alkalmazást nyer 192, keres 131. Női tanoncizok minden iparág részére kerestetnek. Hivatalos órák: hétköznapokon 8—2-ig, ünnep- és vasárnapokon 9—12 óráig. A munkaadók kívánságaikat az intézetnél szóval, levélben vagy telefon útján jelentik be. Munkaadóknak a munkásszükséglet bejelentésére ür-

lapok az intézetnél, az ipartestületek, egyesületek, szaktestületeknél és a kerületi előljáróságoknál ingyen kézbesítetnek. Munkát keresők személyesen jelentkezzenek, még pedig: Férfi munkások: a kis-salétrom-utczai, — nők és tanoncizok: a salétrom-utczai bejáratoknál. A munkaközvetítés ingyenes.

Az igazgató.

Három nyelvtan Glück Frigyes a «Pannonia»-szálló tulajdonosa Somogyi Ede segítségével három kitűnő kis nyelvtant szerkesztett pinczértanulók számára, másodsorban a nagyközönségnek is. A könyvecskék szerkesztésénél az lebegett a szerzők szeme előtt, hogy a nagyobárára németül beszélő pinczértanulókat megtanítsák főleg a magyar nyelvre, aztán a francia és az angol nyelv ismeretére. Az intenczió tehát mindenestre elismerésre méltó, s ugyanezt mondhatjuk a könyvecskék tartalmáról s kiállításáról is. Minden egyes kötet tulajdonképpen bemutatás a legszükségesebb tudnivalók gyors és könnyű elsajátítására, a mindennapi életben előforduló szavak, szólásformák és mondatok jegyzéke. Nem fejteget sokat, nem fárasztja el a tanulót sok szabály betanulásával, egyenesen a tárgyra tér át, főgondja a helyes beszédnek mennél rövidebb idő alatt való megtanítása. A kötetek háromnegyed része szótárból és beszélgetésből áll és mivel a szavak, beszédformák főként arra vannak tekintettel hogy a pinczér az idegennel érintkezéssék, magától értetődik hogy ezek a könyvecskék nemcsak a pinczérnek, hanem az idegenbe menőknek is megbecsülhetetlen szolgálatot tesznek; mert hiszen bárhova is megyünk idegenbe, az érintkezés nagyon meg van könnyítve, ha a vendéglő, szálló személyzetével meg tudjuk értetni magunkat. Három-négy hét elegendő, hogy a könyvecskékből a szükséges tudnivalókat magán uton is megtanuljuk. A három kis kötet kiállítása mintaszerű. Ha uton vagyunk, minden nehézség nélkül zsebben hordhatjuk, hogy kellő esetben a szükséges felvilágosítást azonnal megkaphassuk. Egy-egy kötet ára 80 kr. Megjelentek Singer és Wolfner-könyvkereskedésében.

Schwarcz Lipót és Társa

sajt-, vaj- és csemege-nagykereskedés

● Budapest, VI. Teréz-körut 40—42. ●

Telefon 16—06.

Ajánlnak mindennemű
bel- és külföldi sajtokat, hus, hal és conserveket
a legjutányosabb árban.

**Szállodások, vendéglősök és koresmárosok árendeményben
részesülnek.**

Kivánatra szivesen szolgálunk árjegyzékkel.

SEC

SEC

*Talisman*TÖRLEY JÓZS. ÉS T^{SA}*Promontor*

(Budapest.)

DÉPOSÉ.

PEZSGŐ

CHAMPAGNER

LOUIS FRANCOIS & Co.
PROMONTOR.

Kitüntetések:

Páris 1889. EZÜST-ÉREM.
Nizza 1890. ARANY-ÉREM.
Lissabon 1890. Hors Concours és
NAGY DIPLOM
Temesvár, NAGY ARANY-ÉREM.

Auszeichnungen:

Paris 1889. SILB. MEDAILLE
Nizza 1890. GOLD. MEDAILLE
Lissabon 1890. Hors Concours und
GROSSES DIPLOM.
Temesvár GROSSE GOLD. MEDAILLE

Főképviselek: — General-Vertretung:

RUDA ÉS BLOCHMANN

BUDAPEST, Akadémia-utca 16.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
 leglisztább egvényes
SANYU-KÚT
 legjobb asztali- és üdítő ital,
 kitünő hatásnak bizonyult köhögésnél,
 gégebajoknál, gyomor- és hólyaghu-
 rutnál.
 Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

MATTONI'S
ELISA-SALZBAD
BETH
BUDAPEST-KELENFÖLD

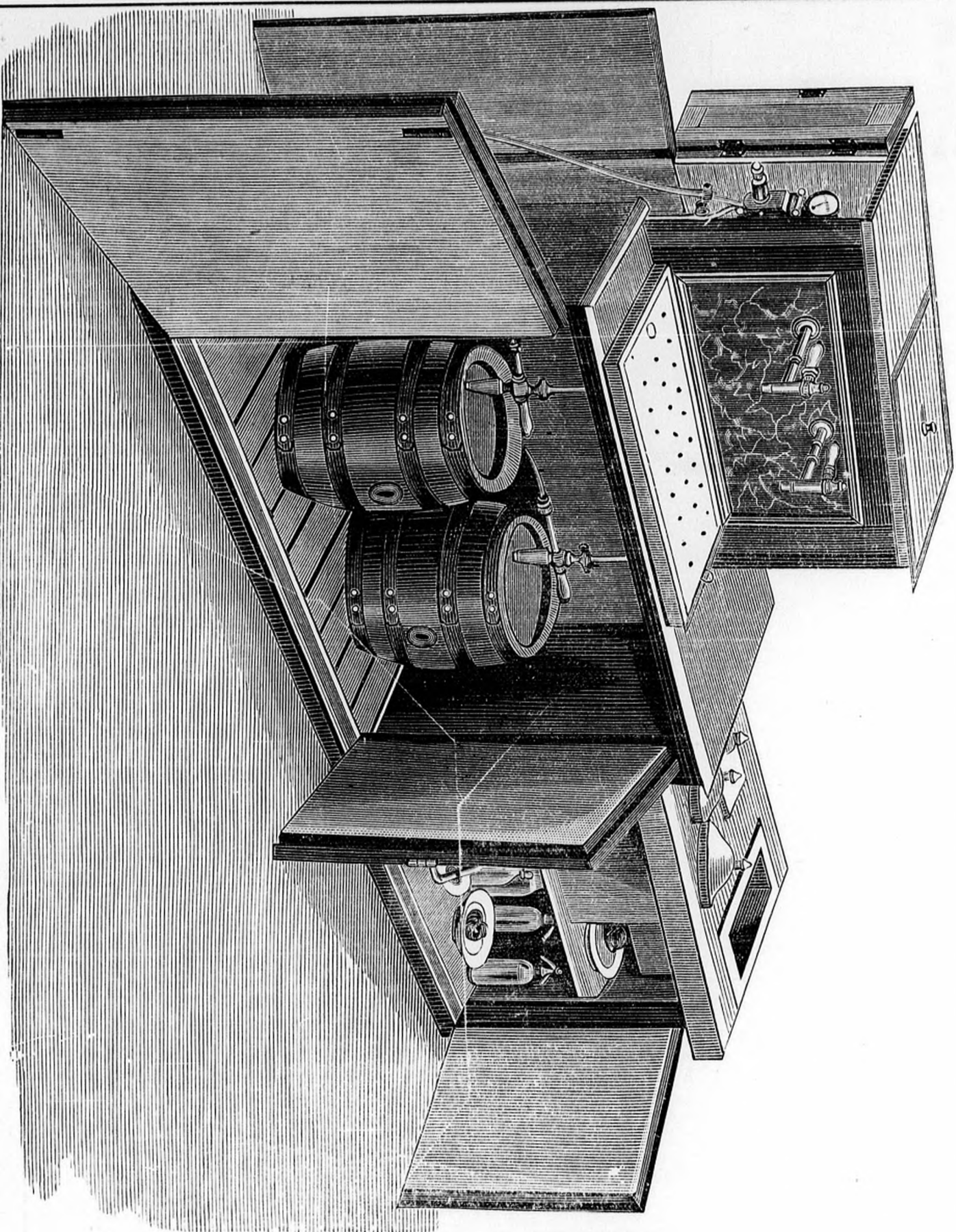
LÖWENSTEIN M. (MIHÁLY)
 ezégtulajdonos :
LÖWENSTEIN F. NÁNDOR
 cs. és kir. udvari szállító, József fhg. Ő cs. és kir. fensége
 és Fülöp Szász Coburg Gothai herczeg Ő kir. fensége
 udvari szállítója.
 Főüzlet : Fióküzlet :
IV., Vámház-körut 4. IV., Kishid-utcza 7.
ajánlja nagy raktárát
 mindennemű fűszer-árakban a legjobb mi-
 nőségben; bel- és külföldi sajtokban, hus,
 hal, főzelék- és gyümölcs-conservekben,
 csokoládé, francia és magyar cognacban és
 pezsgőben, angol és francia különlegessé-
 geket finom konyhák részére; főző bort :
 Madeira, Marsalla, Sherryt.
 Kizárólagos főraktár az
 „Anglo Continental Thee Association“-nak
 legjobb fekete teákban, valódi Jamaika rum.
 Kivánatra árjegyzék bérmentve.

Első Magyar Részvény Serfőződe
BUDAPEST—KŐBÁNYÁN
 Fennáll 1854 óta.
 Az 1900. évi párisi világkiállításon collective a legnagyobb éremmel (Grand prix) kitüntetést nyert.
DISZOKMÁNY 1885. JURY-TAG 1896.
 Városi iroda: VIII. kerület, ESTERHÁZY-UTCZA 6. szám.
 Ajánlja: ászok, király, márcziusi világos, márcziusi sötét, „bajor mód“, udvari „pilseni mód“, kétszeres márcziusi világos és sötét, valamint bak-söreit, továbbá saját töl-
 tésű palaczsöreit gőzpasteurizáló készülékkel s a legújabb technikai berendezésekkel
 felszerelt kőbányai palaczsör osztályából.
 Ezen a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt serfőződének évi gyártási képessége 400,000 hektoliter.
 Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve;
 nagyobb raktáraink Arad-, Szeged-, Miskolcz-, Kolozsvár-, Nagyvárad-,
 Nyiregyháza-, Temesvár- és Debreczenben vannak.
 Hordósör-megrendelés: Budapestre, telefon-szám 52—59.
 Hordósör-megrendelés: Vidékre, telefon-szám 52—60.
 Palaczsör-megrendelés: telefon-szám 56—58.

Dr. Wágner és Társai egyesült gyárak mint betéti társaság

BUDAPEST, IX. Tinódy-utca 3. sz. (A Gizella-malom mögött) ● BÉCS, Währing, Schoppenhauerstrasse 45.

Részes gyárak: dr. Wágner Jenő és Emil; Hygieniai fémipar R. T. dr. Mandler H. és V.; Millacher L. és Wágner; Frum István utóda.

Sörkimérő-készülékek

folyékony szénsav vagy légnjomással.

Szektények vagy kímérő-asztalok tetszés szerinti méreteken, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Hordók a szekrényben elhelyezve vagy vezetékkel közvetlen a pinczéből. A szekrények ételhűtő-esetleg pohárállványal is. A kímérő asztalok bádorgurkolattal, bor-korsók-, étel és ásványvízhűtővel és mosómedencével.

Kiváló előnyök: Csigavezeték segítségével gyors és olcsó hűtés nagy jégmegtakarítás csekély térfogat, egyszerű és takarékos üzem.

Szikvizgyárak berendezése és ellátása.
Fémöntöde. Elektrogalvanikus fémlemezelési intézet.
Főrakár folyékony szénsavban, eredeti gyári áron.
Mindennemű pincegazdászati és felszerelési cikkek dús választékban.

Bier-Apparate

für Kohlensäure und Luftdruck.

Schränke oder Pulte in beliebigen Dimensionen von einfachster bis luxuriöserer Ausführung. Fässer im Schranke oder Leitung direct vom Keller. Schränke mit Speisekühler, eventuell auch mit Glaserstallage, Schenkputze mit Blechverkleidung, Weinkrügen, Speisen und Mineralwasserkühler und Waschwanne.

Besondere Vortheile: Rasche und billige Kühlung mittelst Rohrschnecke. Grosser Eisersparniss. Geringer Raumanspruch. Einfache und Sparsamer Betrieb.

Ein ichtung

und Versorgung von Sodawasserfabriken.

Metallgiesserei.

Electrogalvanische Metallplattenanstalt.

Hauptdepot flüssiger Kohlensäure zu Original Fabrikpreisen

**Sämmtliche Kellerartikel
in reicher Auswahl.**

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve. — Preiscourante und Kostenvoranschläge gratis und franco.